

JOSU SANTESTEBAN

Jon Alonso

ITZULTZAILEA ♦

Literatura askatzailea

JOXE AZURMENDIREN liburu bakoitza opari bat da, eta azkena, *Barkamena, kondena, tortura* harribitxia. Joxek hitzak, argudioak, testuinguru historiko, filosofiko eta ideologikoa ipini dizkie guk orain arte hitz eta argudio bihurtu ezin izan ditugun –edo beldurrez, beldur justifikatuaz, bihurtu nahi izan ez ditugun– amorruari eta ezinari. Azurmendik alemanez daki, eta ez da lehenengo aldia alemanez zipitzik ere ez dakiten

erregimeneko filosofoen eta intelektuaren ezjakintasuna eta manipulaziorako joera agerian uzten dituen; oraingo honetan Jaspers manipulatu bati buruz dihardu, betiere gure artean erruduntasunaren susmoa eta sentimendua zabaltzeko manipulaturakoa. Liburuaren hiru zatiak dira antologikoak, baina *kondenamaniari* eskainia derrigorrez irakurri beharrekoa izan beharko litzateke urteotan *xibboletetik xibboletera*

ibiltzera behartutakoontzat. Estatuak kontzientziak eta pentsamendua bortxaz inbaditzeko eduki duten ohitura historikoa da, eta espainarrien kasuan erakunde paradigmaticoa bezain *castizo* baten bidez gauzatu da: Inkisizioa. Azurmendiren beraren hitzetan esateko, kontzientzien kontrolaren ildo historiko honetan dator eta ikusi behar da egungo fanatismo kondemaniakoa. Diskurtso ofizial tranpati baten hondoan San Agustinen ideologia baino ez dago (“San Agusti-

nen heresiarako eskubidearen uko teologiko zaharren aldaki politiko moderno “demokratikoa”, Inkisizioari atea zabalduta zion”), eta paradoxikoa bada ere ustez progre eta ustez laiko diren espainiar asko dira diskurtso horren defendatzaileak, Euskal Herriko arazoaz ari direnean (bestelako gaiez ari direnean besterik da). Joxe Azurmendik dioenez, “Eliza usain txar bat dario inkisizio kondenamaniako guztiari”; izan ere,

“bortxarekin Estatuak daukan arazoa ez da morala, politikoa da. Baina askaera beraiek eman beharretik desertatzeko ihesbide arinena politikoztat, arazoa politikotik moralera trukatzeko da, orduan soluzioa gu hiritar guztion kontzientzien zeregina bihurtzen baita, ez Estatuaren eginbeharra”.

Hitz horien oihartzuna oraindik ezabatu gabe neukala, izan zen presoen aldeko Bilboko manifestazio erraldoia eta arra-

kastatsua, eta geroko erreakzioak. Hona hemen Jose Antonio Ardanazarena (alegia, estatu laiko baten goi mailako ordezkari politiko izandako batena): “Presoek damu-aitorra egin beharko lukete”; (“kontrizio-ekintza” edo).

Hara! Zer izango da hurrena, bataiatu gabeko presoek konberti daitezela eskatzea? Batzuetan, liburu bat irakurtzea askatzailea eta argigarria da. ■

Liburuaren hiru zatiak dira antologikoak, baina “kondenamaniari” eskainia derrigorrez irakurri beharrekoa izan beharko litzateke urteotan “xibboletetik xibboletera” ibiltzera behartutakoontzat

Amets Arzallus

BERTSOLARIA

Lance

LOKATZETAN habil berriz ere, Beloki erori zeneko hartan bezala, La Rochetten beheara, Gaperako bidean. Baina oraingo honetan satorren batek bota hau, erori egin haiz, aurpegia lohiturik dakark kameran aurrera, eta aitortu duk, beherakoan bakarrik ez gora ere bide zidorretatik joaten hintzela.

Lokaztuta datoz txirrindulariak, gizarteak Zolderreko zirkuitu bat prestatu die, eta ziklokrosekoak bezala buztindurik datoz, gorputz osoa zipriztinduriko lur bat, ez zaie aurpegirik ere bereizten, eta jendeak txistua botatzen die muturrera, edo lokatza.

Ez dut esaten irteeran perfume usaina zerienik, beren errua ere ez denik fabrika

hola usteldu izana, baina helmugaren eta harako bidearen arteko debatea zaharra da. Makiabelo ez zen ziklista italiar bat, politikaria zen, izan zitekeen bankari.

Denek izaten dugu lokatz pixka bat esku artean eta norbaitek pentsatu du ziklistek dutela sudurrik luzeena, han itsatsiko dela ongi. Ibiliko da Frantzia Malin gas bila, eta Bartzelona Qatarreko putzu beltzetan igeri, Armstrong pasako da gure aurretik, eta lokatz pixka hori harturik atzamar puntetan, oihu egingo diogu garai batean bezala elkarri, “allez, lance!”. ■

